

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra. I kor. Egy óra. . . I kor. 50 HLL.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
MEGEDÚS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piaoz-utca 47. és 49. szám.

A legnagyobb per.

Debreczen, június 2.

Az a nagy per, melyről szólunk, századok óta tart s nem ért véget még ma sem. És gyalázatára válik nemzetünknek, országunknak és kárára van nemzetünknek.

Ez az a per, mely két irányban folyik: egyik Ausztria és Magyarország közt, a másik a magyarok és magyarok között.

Ausztria ellen hiába folytatjuk a pert. Mert a hatalmasok, akiknek a mi sorsunkra döntő befolyásuk van, mind Ausztria védői gyanánt szerepelnek. Amióta a Habsburgok ülnek Magyarország királyi és Ausztria császári trónján, azóta az osztrákoknak a velünk való peres ügyekben sohasem kellett felniök. A legnagyobb protektorok, kik egyszersmind bírák is a peres kérdésekben, előre is nekik adnak igazat.

De egyéb dolog is azt eredményezi, hogy ők legyenek a nyertesek. Az a zagyvalék, melyet osztrák nemzetnek neveznek s mely a legkülönbözőbb elemek vegyülékéből áll, egyszerre eggyé olvad, megérti egymást, összetart, amikor arról van szó, hogy Magyarország és a magyarok ellen együttesen kell eljárni. Nincs ott véleménykülönbség, nézeteltérés, pártviszály, zenebona ilyen időben. Mintha

valamennyinek egy agyveleje volna, oly összhangzatosan járnak el.

Ezt bebizonyították legutóbb is. Már arra a pusztán birre is, amelyet különben félhivatalosan megcáfoltak, hogy a kibontakozás során Magyarországnak valamely előny biztosíttassék, összeröfentek, meg is egyeztek és minden frakció, minden párt egyetértett abban, hogy nem szabad megengedni semmit, ami Magyarországnak előnyére szolgálhatna. És az egyik egész nyiltani, minden arcpirulás nélkül, tele tüdővel oda is harsogta Magyarországnak, hogy ábránduljanak ki végvalahára a magyarok abból a balbiedelemből, hogy országukat önálló államnak tartják. Ezt a kijelentést oly természetesen tartják odaát, amilyen felháborodást idézett elő ideát. Az a hitvány senki, aki ezt mondta, most megnövekedett tekintélynek fog örüdeni odahaza s büszke is kijelentésére, mint a kakas, mely mikor kukorékol, körülnéz a szemétdombon, hogy hallották-e s kellőképpen megbámulták-e kukorékolását? Mert ki merte mondani, amit mindnki tud, de mindeki hivatalosan tagadott.

Azonban nem pusztán azért van igaza, mert a legnagyobb protektorok és döntő bírók Ausztria pártján vannak, de azért is és nevezetesen azért, mert a nagy per, mely századok óta folyik s ma sem ért véget, a magyarok nem

tudják megnyerni a magyarok ellen. Éppen az a tragikuma ennek az országnak, hogy a magyar is perben áll a magyarral. Amit az egyik akar, azt a másik nem akarja s ha az ország önkre megy is, a személyes hiúságok, ambíciók és egyéni törekvések pártviszályokká növekednek s az egész ország népét egymás ellen lázítják. Ha oly egyetértés volna a magyarok közt, amikor országos érdekről van szó, akkor kukorékolhatna az osztrák szemétdombon a kakas, amíg megkékülne, Magyarország már régen önálló állam volna.

A bankkérdésben is az a legnagyobb akadály, hogy perben áll a magyar a magyarral. Még a kabinetben sem értenek egyet, hogyan forna tehát egybe ebben a kérdésben az egész ország? S mikor ölmagunk fölött sem tudunk győzni, hogy győzhetnénk az osztrákok fölött?

Épen azért mindnyájunknak arra kell törekedni, hogy erős nemzeti közvéleményt teremtsünk az önálló bank mellett, mely azt az elvet is magában foglalja, hogy aki állja szilárdul a harcot: az becsületes, derék hazafi, de aki leszerel, új paktumot köt és mostani kuruc fogadkozása dacára csak egy percig is meg fogja hosszabbítani a közös bank szabadalmát: az áruló!

A jó tett.

A kis Jolande bárónő — becéző néven csak Rose-Bébé-nek hívták — uszott a boldogságban: Sir Clarence, az amerikai milliárdos elfogadta a meghívást legközelebbi ebédjére.

S nagy előkészületeket tett ez ebédre. Hirét költötte barátai körében, hogy a híres, zárkózott pénzfejedelem jelen lesz s ezek persze siettek nagy számban megjelenni. Gyémántok csillogtak a ragyogó, szép asszony nyakán, virágillat uszott a légben. A hangulat a lehető legsikerültebb volt.

A kis bárónő, akinek a jobbán ült e milliárdos, kipirult arccal, boldogan csacsozott. S a férje, a báró, a desszert felé, úgy érezte, hogy felesége most rögtön elköveti ama merész csinyjei egyikét, amelyekért a társaságban „enfant terrible”-nak nevezték.

Csakugyan! Mig híres vendégük mindent elkövetett, hogy feledje és feledtesse a Mammon kincseit, melyek hírességét képezték, a kis bolond vendégei előtt éppen erről az oldaláról óhajtotta ragyogtatni a pénzfejedelmet s most arra kérte, mondja el nekik ő — akit bizonynyal a világ minden oldaláról elhalmoznak kérésekkel — mondja el, melyik hasonló esetben gyakorolta a legnagyobb bőkezűséget.

— A legnagyobb bőkezűséget beszélt el, amelyet életében elkövetett.

A báró észrevette, hogy híres vendége komoly arcán felhő fut át, de hiába kezdte más mederbe terelni a beszédet, a kis bárónő újra kezdte:

— Mondja el, Sir Clarence, a legnagyobb jót, amit életében tett.

Barátait mulattatta kis ügyetlensége és nem ellenkeztek. Végre Sir Clarence félig mosolyogva, félig szigoruan így felelt e kissé erőszakos unszólásra:

— Jól van, bárónő! Hogy önnek örömet szerezsek, elmondom a legnagyobb jót, melyet életemben elkövettem.

A háziasszony kacagott örömben, rózsás arca, csillogó szemei ezt jelezték:

— Most olyasmit hallunk, amit eddig még soha. Képzeltetek, minő számok szerepelnek egy pénzfejedelem legnagyobb jótettében.

Mindenki élénken figyelt, a hölgyek hátrahajtották a szék támlájára bájos fejcskéiket s félig lehunytt pillákkal hálgatták a milliárdos szavait.

— Néhány év előtt — kezdé Sir Clarence a háziasszony felé fordulva — egy bizonyos Mahutot halálra ítélték Elmult két hónap és a legfelsőbb ítélőszék elutasította kegyelmi kérvényét.

A bűnös anyja, hogy a nyomorult husz éves fiókó életét megmenthesse, a legképtlenebb lépéseket is megkísérelte ez irányban s a lapoknak bő anyagot szolgáltatott a

bünpör. A szegény asszony Ponciustól Pilátusig szaladt, véresre koptatta a térdeit, de hiába!

Végre is hozzám utasították azzal az indokolással, hogy én a francia kormányának oly nagyméretű szolgálatot tettem, hogy tőlem — bármit kérnek is — mitsem tagadhatnak meg.

S miután a gazdag amerikai mindig bizonyos legendaszerű alak, azzal biztatták a szegény anyát, hogy én bizonynyal eléggé fantasztá leszek ahhoz, hogy a kormánytól fia életét kérjem.

Ő pedig nem restelt utánam utazni Aretagneba, kerdumonti kastélyomba, mely egy sziklára van építve, amelyet a tenger hullámai nyaldosnak.

Még ma sem tudom, minő csellel jutott elémbe az asszony, kit a cselédek újra és újra tovakergettek.

Dolgozószobámban ültem, amelynek óriási széles tükörablakja egyenesen a mintegy száz méternyi mélységben lenn zugó tengerre nyílt. Így megvolt az illúzióm, hogy a nyílt tengeren vagyok s mig jobbkézről a végtelenség tárult fel előttem, balra az ajtó a ház belsejébe vezetett.

Ezen át lépett be hirtelen, lihegve, minden előzetes bejelentés nélkül.

Oly nyomorult, szánalmas állapotban volt, hogy pár pillanatig csak némán néztem reá.

Gyapjuszövetek

arait a kedvező aralakulása folytán márczius 1-től kezdődőleg az árak 10%-kal leszállítottam.

Weisz Adolf

:: posztó kereskedő ::
Debrecen Kossuth.-u 1.
:: Szigoruan szabott árak

A tiszántuli egyházkerület közgyűlése.

Ellencvennyolc lelkész felavatása.

A közgyűlés első napja.

Ma délelőtt volt a tiszántuli egyházkerület tavaszi közgyűlésének első napja. A közgyűlés egyik legnevezetesebb akciója ellencvennyolc fiatal lelkész felavatása volt. Az egyházkerületben két év óta nem volt lelkészavatás néhai Kiss Áron püspök gyengélkedése miatt.

A közgyűlésről szóló tudósításunk itt következik:

Az egyházkerületi közgyűlésen gróf Degenfeld József és Eröss Lajos püspök elnököltek. Az emelvényen ültek Dicsőfi József egyh. ker. főjegyző, dr. Kun Béla és Széll Kálmán.

Eröss Lajos magas szárnyalású imát mondott. Majd gróf Degenfeld József szép beszéddel üdvözölte a megjelenteket. Elparantálta az egyház három munkás tagjait: Tóth Ferenc volt főiskolai tanárt, Elek Lajos főgymnasiuniumi tanárt és Zalányi János főiskolai tanárt és kérte, hogy az elhunytokról jegyzőkönyvben emlékezzenek meg. A közgyűlés lelkesedéssel hozzájárult ehhez.

Degenfeld József gróf beszéde további során szólt a „Ne temere” kezdetű pápai bulláról, amely nagy sérelme a reform egyháznak.

A kormánytól — mondotta — egy 5-ös tagu bizottság akart interveniálni ebben az ügyben, mikor a nemetszági prohibita bulla hazánkra is kiterjesztett, amely némileg kedvező javulást jelent ebben az ügyben. Jelenti továbbá, hogy az egyetem felállítására a zavaros politikai viszonyok miatt megakadt. Egyszersmind azonban felhívja az egyházkerületi közgyűlés figyelmét, hogy több olyan fontos tárgy van napirenden, amely ezzel szoros kapcsolatban van. Megemlékezett Eröss Lajos püspök körutjáról, mely az egyház híveire felemelő hatással volt, továbbá a papszentelésről, amely néhai Kiss Áron püspöknek 98 éves korára való tekintettel 7 évig halasztást szenvedett. Ezzel az egyházkerületi közgyűlést megnyitotta.

Ruháját leszaggatták az ebek s rongyai alól előmeredtek vékony, fekete láb-szárak. Rongyos cipője orából meztelen, véresre tépett lábujjai látszottak ki.

Fedetlen fejéről kusza ősz haja csapzottan lógott homlokára. Hosszu barna nyakán megfeszültek a erek s szemei alatt a folytonos sírás, két vértől aláfutott gödröt vajt arcára.

Alakja kicsi, görnyed, csupa zörgő csont s kezében egy szatyor, megtömve piszkos írásokkal.

Higye el, bárónó, ma is sajnálom, hogy nem volt szobámban egy költő jelen, ki e szegény asszony szavait feljegyezte volna és megőrizte volna az utókor számára.

Rövid szavakban vázolta általában az egyik fájdalmát és szenvedését és én kintapodok láttam magam előtt.

Majd az ő saját anyai szeretetéről beszélt, a gyermekéről, akit felnevelt s én valami édeset éreztem, nagyobb, szebbet, mint az egész nagy világ.

Azután könyörögni kezdett s a hangja, amely egy portól, szomjuságtól meggyötört torokból jött, édessé, puhává vált. Rongyai nem töltöttek el többé iszonyattal. S a koldus csavargónó az emberi szív dicső nagylelkűségét hívta elő.

Elhiszik-e? Hogy ügye sikerét elősegítse, mosolygott. Hogyan mondjam el, mi volt e mosoly?

Hallucináltam? Mintha édes muzsika

Az új tanácsbírák.

Ezután módosították a napirendet s a tárgysorozat 9 pontját intézték el, a lelkészavatás előtt Dicsőfi József egyh. ker. főjegyző a tárgysorozathoz pótlásokat jelentett be s egyszersmind felolvasta, hogy a tagok közül csupán Thaly Kálmán és Géressy Kálmán maradtak el a gyűlésről. Bejelentette, hogy az egyházi három tanácsbírói tisztségre Sass Bélát, Széll Kálmánt és Kiss Ferencet választották meg, akik az esküt Eröss Lajos püspök kezébe letették.

A debreceni jogakadémia tanári egyházkerületi képviselőjéül dr. Jászi Viktort, a tanítók képviselőjéül Császár Péter tanítót delegálták.

Ezután a papszentelésre jelentkezett ifj. lelkészek névsorát olvasták fel, akiknek okmányai mind rendben találtak. Összesen 98-an jelentkeztek lelkész avatásra.

Ezután gróf Degenfeld József elnök a közgyűlést ideiglenesen felfüggesztette.

Papszentelés.

Tíz óra után megkondultak a Nagytemplom harangjai s az esperesek és az egyházkerületi közgyűlés többi tagjai élén Eröss Lajos püspökkel bevonultak az Isten házába. Itt történt meg a 98 ifjú pap felszentelése a szokásos vallási formák között. A fiatal lelkészek közül Uray Sándor prédikált, elmélkedve arról a szép hivatásról, amely reájuk vár. A lekipásztörök éneklés és imádkozás után egyenként járultak az Urasztala elé, ahol Eröss Lajos végezte a felavatást. Ennek megtörténte után kevéssel 12 óra előtt visszatértek a főiskola dísztermébe.

A közgyűlés folytatása.

Az idő előrehaladottsága folytán ekkor már nem folytathatták a tárgysorozatot. A felszentelt lelkészek nevében Bede László mondott köszönetet, amelyre Eröss Lajos válaszolt. Az egyházkerületi közgyűlés egyhangulag elrendelte, hogy a felavatott 98 papnak azonnal szolgáltságuk ki az oklevellet. Ezután dr. Baltházar Dezső indítványozta, hogy Eröss Lajos püspök imáját és gróf Degenfeld József megnyitó beszédét foglalják jegyzőkönyvbe, amit lelkes éljenzéssel fogadtak el. Ezzel a gyűlés körülbelül egynegyed 1 órakor véget ért.

ringatott volna gyönyörű álomba, úgy hatottak reám e koldusnó reszkető szavai.

Boocsáसानak meg, ha a hangom még most is reszket a felindulástól e visszaemlékezésekre.

A könyörgő asszony fiáért már mitsem tehettem, mert midőn ott könyörgött előttem, az íróasztalomon feküdtek a reggeli lapok, amelyekből olvastam, hogy fiát hajnalban kivégezték.

S én, aki soha egy könnyet nem ejtettem, alig tudtam uralkodni magamon, hogy zokogásba ne törjek ki. Annaira átéreztem az anyai szeretet felséges mélységét, amelyhez a világon semmi sem hasonlítható, hogy e pillanatban lelkiismeretfurdalásokat éreztem, hogy az anyámat nem szerettem eléggé.

Az emberi irgalom és nagylelkűség, amelyet mi gyakorolni szoktunk, oly nevetésséges kicsinynek, tolakodónak, kivihetetlennek tetszett e percben. Éreztem, hogy ha ez esetben segíteni akarok, olyan irgalmasnak kell lennem, mint Istennek!

Anélkül, hogy felálltam volna, felnyitottam íróasztalfiókom és a szélesre tárt, nyitott ablakra mutattam, mintha ott valami csodás jelenség tünt volna fel és halkán, gyöngéden így szóltam a szegény anyához:

— Nézz ki arra és ne mozdulj!

És egyenesen a szívén röpítettem keresztül a golyóm.

Leon Fraple.

A magyar politika bábája.

Méray-Horváth kibontakozási terve.

Az országgyűlést összehívják?

Pünkösöd óta éles ujságcsata folyik a körül a kérdés körül, vajjon a függetlenségi párt terjesztette valamilyen memorandumot a király elé vagy sem.

Méray-Horváth Károly ma váratlanul beleszólt ebbe a vitába és a következő nagyérdeklő nyilatkozatot teszi közé.

Azokkal a tendenciózusan hazug hírekkel szemben, melyeket a kibontakozás körül terjesztenek ki kell jelentenem, hogy a király előtt és a függetlenségi párt vézére előtt csak ez az egy konkrét kibontakozási terv fekszik:

I.

A király méltányolva a függetlenségi pártnak azt a lojális törekvését, hogy az ország többségét egy a dinasztia érdekeinek is megfelelő olyan gazdasági politikának akarja megnyerni, amely egyrészt megnöveszti az ország materiális erejét, másrészt pedig tartós kezeséget nyújt egy kormány képes többség megalkotásához: elvárja, hogy a függetlenségi párt, a céloknak megfelelő kormányprogramot eléje terjeszt és pedig arra az időre, amikor a mai többség az általános választói jog alapján is az ország többségét fogja képviselni.

II.

Arra az időre, amíg egy, az általános választói jog alapján összeülő nemzeti képviselőlet létre nem jön, átmeneti kormány alakul, melynek egyetlen és sürgős feladata — az állami élet szükségleteinek kielégítésén kívül — az általános választói jog megalkotása és ennek alapján a választások megejtése lesz. Ha más kormányzati intézkedések szükségessége fordulna elő, az átmeneti kormány csak ideiglenesen intézkedhetik mindaddig, míg az általános választói jog alapján összeülő parlament a függő kérdéseket végleg elintézi.

III.

Az átmeneti kabinet függetlenségi párti és három a király által kijelölendő, semmiféle párthoz nem tartozó politikusokból állítottatik össze. A király jelöli ki a pénzügyi és a belügyi minisztert. (Ha azonban kezeséget vállalnak arra, hogy az egyenlő és általános választói jogot legalább az 1906-iki paktum alapján alkotják meg, akkor a király a belügyi tárcát is hajlandó függetlenségi emberre bizni.) A politikai államtitkárokat a függetlenségi párt közöl nevezzik ki, míg a főispánok kinevezéséről, a belügyi-miniszter javaslatára, a miniszterek többsége dönt.

IV.

A miniszterelnök kijelöléséhez a függetlenségi miniszterek beleegyezése szükséges.

A függetlenségi párt vezére elé juttatott példányhoz még néhány föltételt biggyesztettem, amelyben kifejtettem, hogy az a kibontakozási terv kizárólag az én szel-

A volt Gelbmann és Rosenfeld

féle rótfős nagy áruházában az árusítás megkezdődött. Placz-utca 19. szám. Csipke blousok 1 frt 90 kr, Jó mosó kardon és delin m. 22 kr. 120 cm. széles lüster m. 65 kr

A raktáron levő összes áruk egy tömegben is eladó.

temi tulajdonom és így az, aki azt magáévá tenné, mintegy becsületbelileg kötelezi magát velem szemben, hogy az 1906-ikihez hasonló elcsuszamlások nem esnek meg. A modus procedendi az volna, hogy a miniszterelnök személyének kijelölése, miután ez a legkényesebb kérdés, utóljára maradjon.

Ezt a tervet eljuttattam úgy a királyhoz, mint a függetlenségi párt vezéréhez. Nemrégiben megjelent röpiratomban kimutattam, hogy az 1906-iki kibontakozási tervet meghamisították és hogy ma sincsen más kivezető út, minthogy vissza kell térni az én kibontakozási tervemre. Ami meg is fog történni. Ha a fenti közlésekkel kapcsolatban memorandumról beszélnek, csak arról lehet szó, mely úgy Kossuth Ferenc, mint Justh Gyula asztalán fekszik.

Méray-Horváth Károly.

Az országgyűlés összehívása.

A *Bud. Hirlap* írja: Azt halljuk, hogy arra az esetre, ha Kossuth Ferenc királyi kihallgatása után a válság nem jut dűlőre, Justh Gyula összehívja az országgyűlést, amelyen a függetlenségi többség majd — felelős kormány nélkül — különböző nagyjelentőségű határozatokat hozna, ami természetesen a válságnak nagyfokú kiélesedését jelentené.

Osztások a kibontakozásról.

A *Neue Freie Presse* mai száma a kibontakozásról a következő tendenciós jóvendőmondást kockáztatja meg:

— A magyar miniszterek e héten Bécsbe jönnek s az uralkodó kihallgatáson fogja őket fogadni. A válság nem halogatható tovább az eddigi módon és a felség azt a kívánságát fejezte ki, hogy szeretné még Ischlbe való elutazása előtt, tehát június második felében kinevezni az új kormányt. Azonban ilyen rövid idő alatt rendkívül nehéz lesz a tulságosan is nagy akadályokat legyőzni. A kibontakozás lassu megoldást ígér. Látszólag a legegyszerűbb megoldást kínálja a függetlenségi párt javaslata. Egyszerűen hivatkozik a számszerű többségre s ennek alapján a maga részére tartja fenn azt a jogot, hogy az ő sorából kerüljön ki az új kormány. És mivel a függetlenségi párt programjának megvalósítása a koronával veszedelmes összeütközésekre adhatna alkalmat s ezt jól tudja, tehát készségét nyilvánítja annak elejtésére, kormányképeségének biztosítása céljából. Új paktumot kíván kötni és kész minden vitás kérdést egyelőre kikapcsolni. Kötelezi magát, hogy megvalósítja a választói jog reformját és a törvényes döntést a közös bank kérdésében átengedi a jövő parlamentnek. E fura javaslatát — nehogy a korona kifogást tehessen ellene — úgy fogalmazta meg, hogy az önálló bank föllállításáról majd csak az általános választásból kikerülő új képviselőház hozzon határozatot, mert e pillanatban a függetlenségi párt nem kíván egyebet, csak a hatalom további birtoklását és a koalíciós politika folytatását az alkotmánypárttal és néppárttal vagy nélkül. A függetlenségi párt a jövő kormány elnyeréséért ígéreteket tesz és alkalmazkodást tanúsít, csak hogy önmagának biztosítsa az uralmat. Tegyük föl, hogy jóhiszeműen jár el és meg is akar valósítani mindent, amit ígér. A függetlenségi párt természete agitatorius s népszerűsége hajló azokban a kérdésekben, amelyek illetik a királyhoz és Ausztriához való viszonyát Magyarországnak. Ilyen körülmények közt állandó a veszedelem, hogy újabb fordulat következik el minden ígéret ellenére és a most Magyarországon uralkodó zűrzavar a függetlenségi párt által fölknált kibontakozás után rövid idő alatt az eddiginél is nagyobb bonyodalmat fog előidézni. Ehhez járult az a körülmény, hogy nem mutatkozik a függetlenségi párti táborban olyan személyiség, aki kezeséget nyújthatna. Nincs senki, akinek megfelelő befolyása volna, s akire számítani le-

hetne. Az utolsó napokban sűrűn jelentkezett olyan benyomás, hogy Justh Gyula erősebb, semmint Kossuth Ferenc. De a függetlenségi párt ajánlata semmi garanciát nem nyújt s így érthető, ha a király olyan megoldást keres, amely a monarkia mostani intézményeit hosszú időkre megoltalmazza.

Kossuth a király előtt.

Budapest, június 2. A függetlenségi párt igen nagy bizalommal néz Kossuth kihallgatása elé. Ugy vélik, hogy a kihallgatás döntő befolyással lesz a válság megoldására, még pedig a függetlenségi pártra kedvező irányban.

Kossuth és Justh nyilatkozata.

Budapest, június 2. Politikai körökben nagy feltűnést keltett Méray—Horváth nyilatkozata. A félhivatalos Magyar Tudósító egyik murkatársa meginterjuvulta Kossuth Ferencet és Justh Gyulát, akik az ügyben nyilatkoztak. Kossuth Ferenc a következőket mondta:

— Méray—Horváth több levelet intézett hozzám, melyekben felajánlotta készségét a kibontakozás elősegítésére. Én nem tartottam helyesnek vele tárgyalni, ezért egyik titkárom útján tudomására adtam, hogy előterjesztésével nem foglalkozhatok.

Justh Gyula elmondta, hogy nála tényleg járt Méray—Horváth, de ő kijelentette, hogy közvetítőkkel nem tárgyal. Ha a király meghívja, a felségnek elmondja véleményét. A Méray tervét különben sem tartja elfogadhatónak.

Kabaré és főispán.

*

A kitűnő írótl, a legszemélyesebb eszevegtől pár sor irást kértünk. Nagy Endre nem azt írta meg az alábbiakban, hogy a debreceni közönség a legkedvesebb a világon, mint ahogy színészek minden városra, ahol éppen tartózkodnak, ráfognak, hogy annak a publikuma a legméltóbb a szeretetre Nagy Endre — amint a műsora is mindig változatos, aktuális — ezuttal szintén aktuális dologról ír, a maga ismeretes afférjáról, amely a kassai főispánnal támadt. Ezeket írja Nagy Endre:

Kedves szerkesztő ur!

Alkalmi cikket kér tőlem. Tán Debrecenről írjak néhány konvencionális szót? Annyira nem vagyok primadonna mégse. Ellenben — ha már rábuzdított az írásra — a velem született szubjektivitással egy olyan kis ügyről beszélek Önnek és olvasóinak, amely e pillanatban a legjobban leköti érdeklődésemet.

Ugyanis Kassa városa becsapta előttem a színházának az ajtaját. A közgyűlés hosszú vita után határozta el így. A vitát a főispán ur döntötte el, aki kijelentette, hogy az én vállalatom „erkölcstelen, izléstelen és hazafiatlan.”

No hát ennek a fele se tréfa! Ha a főispán ur az én munkámat izléstelennek és erkölcstelennek találja, a fene bánja. Nem főispánok izlésének és erkölcsének csinálom én azt, amit csinállok. Ma már a papirkosaram naponta megtelik olyan kézírásokkal, amelyeket nem eladhatóknak ítélek meg és amelyek sikeresen ostromolnák meg előkelő irodalmi lapok rovatait.

De hogy a főispán ur hazafiatlannak nevezett, hát ezt egyszerűen, a tőlem telhető rövidséggel vakmerő ostobaságnak nevezem. Csak az ostobaság lehet igen vakmerő és a vakmerőség lehet ilyen os-

toba. Igaz, hogy én néhány aktív politikai nagyságot a szatira hangján pertraktáltam, de ez csak a főispán ur ájtatos meggyőződése szerint hazafiatlanság. A főispán ur azt hiszi, hogy aktív politikai nagyságokat hódoló hízéssel körülnyaldosni: ez a hazafiság. Hát hiszen így főispán lehet az ember, de kabaré vezetője soha.

Nem tudom, hogy szerkesztő uramnak mi a nézete e dologról. Lehet, hogy nem is érdekli ez egész írás. De cikket kért tőlem és e pillanatban nem bírok mást írni, mint ami önkénytelenül kitelik a pennám hegyéből.

Üdvözli hive:

Nagy Endre.

Nagyon örülünk, hogy Nagy Endrének ez a pár sora a mi lapunk hasábjain jelenik meg: legalább mi is hozzájárulhatunk a szóban forgó bornirtság üldözéséhez. Mégis sajnáljuk, hogy Nagy Endre olyan sokat foglalkozik a kassai esettel: ezáltal könnyen ordóhoz juttatja Szalay főispán urat, esetleg az ő kedvéért megalapítják a magyar „pro litteris et artibus” rendet. Kétségtelen: rászolgált Szalay főispán a kitüntetésre. Mert ahol ilyen urak lehetnek főispánok, ott a művészet üldözése alapít érdemet.

Zeppelin újra felszáll.

Sikerült leszállás.

Schemmergből jelenti egy táviratunk: A Zeppelin II. léghajó, miután magát gázza ellátta, éjjel 12 óra 40 perckor ismét felszállt — Friedrichshafenből jelenti: A Zeppelin II. a Friedrichshafenből 60 kilométernyire északra levő Schemmerbergnél gázkészletének kifogyása következtében kötött ki. A gázvesztés az éjszakai lehűlt hőmérsékletnek volt elkerülhetetlen következménye. A leszállás simán és biztosan ment végbe. Egy később Friedrichshafenből érkezett távirat hírül hozza, hogy a Zeppelin II. léghajó reggel 6 órakor kikötött Mansellben.

Friedrichshafenből táviratozzák: Gróf Zeppelin munkásaival egész éjjel automobilon utazott és fél 5 órakor ideérkezett. Azonnal a manselli vízi csarnokba ment, ahol ma reggel a léghajó kikötött.

Berlinből jelenti: A Zeppelin II. felszállásáról kijavított állapotában következőket jelenti Göttingenből: Körülbelül 7—8000 ember volt a léghajó balesetének a színhelyén, amikor gróf Zeppelin Friedrichshafenből jövet ott megjelent. A rend fenntartására kiküldött katonaság kevésnek bizonyult. Az összes kordonokat áttörték.

Óriási néptömeg rohant a léghajó felé és elemi erővel tört ki a lelkesedés. A gróf a léghajó első gondolójába szállt, mire újból óriási örömjongás tört ki. A gróf percekig eredményt lenül fáradozott, hogy rendet csináljon. Jelekkel mutatta, hogy beszélni akar. Végre lecsöndesedett a tömeg és Zeppelin gróf tüdejének teljes erejét megfeszítve kiáltott, hogy lépjenek hátrább, mert különben a léghajó nem tud felszállani. Pár perc alatt elegendő szabad tér támadt a léghajó körül és felszállt.

Stuttgartból jelenti: A nap melege folytán és azért, mert a motorok nem voltak képesek elég erősen dolgozni, a léghajó 1000 méterrel magasabba emelkedett, mint kellett volna. Estefelé a léghajó lejjebb ereszkedett és minthogy elegendő ballaszt volt benne, leszállhatott és kiköthetett.

A hajdumegyei függetlenségi párt a budapesti nagygyűlésen.

Az önálló bank mellett.

Ismeretes, hogy Budapest székes főváros függetlenségi polgársága június hó 6-án országos függetlenségi nagygyűlést tart az önálló magyar nemzeti bank mellett. A végrehajtó bizottság az ország valamennyi függetlenségi pártját felhívta, hogy vegyenek részt a nagygyűlésen.

Felhívás érkezett a hajdumegyei függetlenségi párt elnökéhez, *Veszprémy István*hoz is, aki a következő nyílt levelben hívja fel a részvételre a párt tagjait:

A hajdumegyei függetlenségi és 48-as párt tagjaihoz.

Tisztelt Elvtársaim!

Ma kaptam a meghívót a budapesti függetlenségi és 48-as párttól a f. hó 6-án Budapesten tartandó országos pártgyűlésre.

Miután az idő rövidsége nem engedti, hogy a párt képviselőit meghatalmazottak választása céljából gyűlést hívjak össze: elnöki jogkörömben kérem fel vármegyénk függ. polgárait s különösen a párt választmányi tagjait, hogy jelzett pártgyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

En és a párt jegyzője a párt képviselőtársaságában szintén ott leszünk.

Hajduhadház, 1909. június 1.

hazafias üdvözlettel:

Veszprémy István

a függ. és 48-as párt elnöke.

Veszprémy István levele bizonyára élénk visszhangot kelt a párt tagjaiban, akik minél számosabban fognak részt venni a nagygyűlésen. Erre annál inkább szükség van, mert kell, hogy hatalmas közvélemény alakuljon ki az önálló bank mellett.

A mágnás világ botránya.

Községi jegyző mint herceg.

Elfogott nagy szélhámos.

A fővárosi előkelő körökben hetek óta egy elegáns ur jelenik meg, aki mindenütt talál már egy vagy két ismerőst. Futó ismeretségek ezek csak, de elegendők arra, hogy az embert bevezessék a társaságba és bemutatassák mint X herceget vagy Y grófot.

A főnemes urnak sok pénze volt, de csak egyes bankokkal rendelkezett, melyeket meg is mutatott, de holmi apró kiadásokért restelt felváltani. Ilyenkor aztán „addig” kölcsönkért 50-100 sőt 300 koronát. Kért és kapott.

Igy mutatták be az előkelő urat *Marosi Adél* színésznőnek, mint *Csekonich* grófot. A bemutatkozás a Király színház színpadán történt és másnap a gróf tisztelget a színésznő lakásán. Ez alkalommal „eltisztelte” a színésznő aranyóráját és arany láncát.

Tegnap az esti órákban egy ismert grófi család nevében feljelentést tettek a főkapitányságon, hogy egy magát *Eszterházy Miklós* hercegnek bemutatkozott ur sűrűn látogatott el egy grófi házba, a grófi család

dot fölkereste mindenütt, ahol megfordult, hevesen udvarolt a grófkisasszonynak, házasságról is beszélt, egy ízben pedig „addig” 300 koronát kért és kapott kölcsön. Azóta nem mutatkozott.

A grófi család érdeklődött a herceg iránt és megtudta, hogy az közönséges szélhámos, aki már többeket csapott be ilyen módon, de nem jelentették fel, mert resteltek a dolgot.

A rendőrség a kapott személyleírás alapján még az éjjel elfogta a szélhámost *Takács Lajos* 40 éves, okleveles községi jegyző személyében, aki a kölcsönkéréseket beismerte, de az ékszerlopást tagadja.

Nagy Endre kabaréja.

*

Elegáns és fényes nagyközönséget vonzott ma este ismét a Royal dísztermébe a briliáns ötletekben kifogyhatatlan szellemes konferenciát, *Nagy Endre* kabaréja. Az előadó művészek és művésznők és mindenekelőtt *Nagy Endre* csodálatosan el tudják felejtetni az emberekkel, hogy egy percre is komolyan maradjanak. Annyi ötlet, pazar, ragyogó szellem, amennyit ezek a vérbeli pesti művészek egy szavukba, egy mozdulatukba be tudnak önteni, nem maradt hatás nélkül: a publikum tapsolt annyit nekik, amennyit csak birt ebben a meleg nyárban. *Szász Ilona*, *Németh Juliska*, *Fábián Kornélia*, *Ferenzy Károly*, *Sajó Géza* és mindenekelőtt *Nagy Endre* mind magukkal ragadták fényes hallgatóságukat.

Az előadott kuplékból valók a következők:

Németh Juliska:

Papája a gyakorló téren
Vezényel és a banda szól
A kis Katának a hadapród
Naphosszat hévvel udvarol.
— Hallgasson meg drága kérem
Oh sohse lesz több ily alkalom!
— Ha jól esik hát csak beszéljen
De én a bandát hallgatom.

Sajó Géza:

Midőn rájött szegény megboldogult atyám,
Hogy bennem nincsen ész
Igy szólt: ne légy tanár, fiskális, ily bután
Inkább légy gyógyszerész,
Az iskolának erre kuss.

S lettem vidám kis patikus
De régen is volt, hogy a pulthoz áll am,
Azóta mennyi hashajtót csináltam,
Bánatomat angol keserűbe folytom
S keverem kavarom folyton.

Törökországban fölcszlott a hárem,
Nem maradt ott nő, cupán kettő hárem,
Mert a szultán nem ifju török, már nem.

A publikum nem győzte ujrázni az előadott szípközönséges szellemű kuplékat.

Egylet.

A Tornaegylet országos versenye.

A Debreczeni Tornaegylet június 6-iki országos versenyére páholy és tribün jegyeket íj. Gyürky Sándor és Antalffy József urak üzletében lehet előjegyezni. Helyárak: Páholy 10 korona, tribün 2 korona, ülőhely 1 korona, állóhely 40 fillér, diák és gyermekjegy 20 fillér.

A részeg asszony.

Gyilkosság a kemence tetején.

Tíz havi börtön

szándékos emberölésért.

Rendkívül érdekes gyilkossági ügygel foglalkozott ma a debreceni törvényszék büntető tanácsa. Egy püspökladányi munkás tilt a vádlottak padján hitvesgyilkossággal vádolva és a törvényszék a nagyszámú enyhítő körülmények alkalmazásával csupán tíz hónapi börtönre ítélte a hitvesgyilkos vádlottat.

Fekete Benjámint 48 éves püspökladányi munkás volt a vádlott. A gyilkosság története a következő:

Fekete Benjámint felesége *Nagy Zsófia*, már körülbelül tizenöt éve olyan életmódot folytatott, ami méltán elkeseríthette józan életű, szorgalmas férjét. Az asszony ugyanis folyton részegeskedett. Eleinte volt pénze, amit magával hozott a házhoz, de ezt a pénzt lassanként elitta. Mikor kifogyott a pénz, az asszony bűnös uton igyekezett szerezni pénzt, miután kölcsönt sehol sem adott neki. Lassanként eladogatta a legszükségesebb házi eszközöket, ruhaneműket, konyhaedényeket és a lakószoba butorait. Rettenetes szenvedélyében annyira ment már az asszony, hogy az ágyból eladogatta a párnákat és más ágyneműket, hogy az iszákosságának áldozzon.

A férjet rettenetesen elkeserítette ez a dolog. Intette az asszonyt sokszor, hogy térjen becsületes útra, becsülje meg magát és hagyja abba az ivást: ő megbocsát neki és munkájával igyekszik pótolni az asszony bűneit, semmi intés nem használt. Az asszony tovább folytatta a részegeskedést és annyira jutott, hogy fényes nappal kellett gyakran az utca sarából kihuzni.

Igy volt ez április 29-én is. Az asszony annyira be volt rugva, hogy valaki hazavezette és ott magára zárta az ajtót. Lefeküdt a kemence tetejére és ott aztán elaludt.

Hat óra tájban jött haza a munkából *Fekete* Benjámint. Zörgötte a becsukott ajtót, majd mikor választ nem kapott, betörte azt. Láta az asszonyt holtrészegen feküdni a kemencén és felébredt benne minden dühe. Láta, hogy tizenöt évi beszéde, a szép szó semmit sem használt. Felragadott egy botot és az alvó asszonyt rettenetes dühvel és erővel ütlegelni kezdte, majd otthagya a minden keserűségének a tanyáját. Késő este tér vissza és ekkor már az asszony az erős botütésektől nagyon rosszul volt.

Reggelre meghalt a *Fekete* Benjámint felesége, ő pedig feljelentette magát a csendőrségen.

Az eljárás megindult, *Fekete* erős felindulásban elkövetett, halált okozott súlyos testi sértés miatt vád alá helyezték és a debreceni törvényszéken ma tartották meg ellene a büntető főtárgyalást *Hoffmann* József táblabíró elnökletével.

A tárgyaláson *Fekete* Benjámint sirva mondta el, hogy milyen kín volt neki tizenöt év óta az élete. Elmondta az előzményeket és töredelmesen bevallotta a felesége meggyilkolását. A gyilkosság indító okait és *Fekete* gyötrelmes életét és a gyilkosság elkövetésekor erős felindulását az összes kihallgatott tanúk megerősítették. A bizonyít-

tási eljárás egész délelőtt és délután eltartott. A bíróság késő délután hozta meg ítéletét.

A bíróság tekintetbe vette az enyhítő körülményeket és bünszéknek mondta ki Fekete Benjámin az erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testi sértés bűntettében. Az enyhítő körülmények mérlegelésével tíz havi börtönrre ítélte a bíróság a vádlottat.

Fekete Benjámin megnyugodott az ítéletben, az ügyész sem felebbezett és így az jogerős lett.

Hajdumegye függetlenségi pártja.

Weszprémy István elnök marad.

A minap hirt adtunk arról, hogy Hajdúvármegye függetlenségi pártja a politikai zürzavar miatt népes értekezletet tartott Debreczenben. Az értekezlet célja a szervezkedés volt. Főképpen pedig az elnökségről leköszönt Weszprémy István lemondásának tárgyalása.

A párt az elnök lemondását nem fogadta el, sőt elhatározta, hogy e nehéz időkben erős óhajta, hogy az elnöki székben Weszprémy Istvánt lássa továbbra is.

A gyűlés határozatát közölték Weszprémy Istvánnal, aki a párt tagjaihoz egy nyílt levelet intézett. E levélből közöljük az alábbiakat:

A közölt határozat kételyeimet s aggodalmaimat eloszlatta s lelkemben azon meggyőződést keltette, hogy megnyilvánuló egyhangu bizalmatokban a párt nekem egy örökbecsű ajándékot nyújtott.

Ez pedig kötelességemmé teszi, hogy a ragaszkodás viszonzásául az elnöki állást újból elfogadjam.

Nem ígérek semmi mást, csak azt, hogy hű maradok elveimhez, elveitekhez önzetlenül, igazán. És amiként a multban tiétek, elveiteké volt minden hazafias igyekezetem, jóakaratom és tehetségem, az 1 sz a jövőben is. Bár az utóbbi csekély: ne becsüljétek le, a pislogó méces is becses az elvtelenség sötét éjjelében!

Kérlek, apró mécséitek világánál álljatok őrt ti is, hiven, a nemzet jogainál, akkor valóra vál a költő ábrándos vágya: „Még virrad még valaha”.

Egy főhadnagy balesete.

Felrobbant kézi gránát.

Végzetes kísérletezés.

Nagyváradról táviratozzák: Súlyos baleset érte tegnap a helyőrség tisztikarának egyik ismertebb, népszerű tagját: Voit Rezső főhadnagyot. Tudományos kísérletezést folytatott egy új támadószerszettel, amit most próbálnak ki az osztrák-magyar hadseregben, a kézi gránáttal. A kis bomba hirtelen felrobbant és a főhadnagyot az arcán megsebesítette.

A baleset pünkösdi másodnapján történt.

Voit Rezső főhadnagy a várban foglalkozott a kézi gránáttal. Kísérletezés közben egy labda gyújtója valahogy tüzet kapott és a következő pillanatban a főhadnagy arcára csapta a homokot és a puskaport. Szerencsére kevés gyúlékony anyag volt a bombában, de a felrobbant kevés ekrazit így is megsebesítette a főhadnagyot, aki égési sebeket szenvedett. A bajuszát, szempilláját, homlokát megperzselte a kisebb robbanás és a szemét érintette.

A főhadnagyot azonnal beszállították kocsin a Waldmann szanatóriumba, ahol Waldmann Béla dr. szemorvos vette kezelés alá. A gyors orvosi segítségnek sikerült a főhadnagy veszélyeztetett szemvilágát megmenteni, annyira, hogy Voit főhadnagy pár nap múlva teljesen felgyógyul.

HIREK

— **Wekerle Bécsben.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Wekerle Sándor miniszterelnök esütörtökön Bécsbe utazik, hogy a királynak megtegye előreláthatólag utolsó előtérjesztését a válság megoldására vonatkozólag.

— **Tiszteletbeli főügyészek.** Weszprémy Zoltán főispán Fejér Ferenc dr. és Bacsó Dezső dr. ügyvédek, a debreczeni ügyvédi kar két kiváló tagját Debreczen város tb. főügyészeinek nevezte ki. Fejér dr. és Bacsó dr. ügyvédek a mai hitelesítő közgyűlésen tették le hivatali esküjüket.

— **A miniszterek tanácskoznak.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma délelőtt minisztertanács volt Kossuth Ferenc lakásán. A miniszterek két óra hosszat tanácskoztak. A minisztertanács egyedüli tárgya a politikai helyzet megbeszélése volt.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A három napos májusi városi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére ma délután 4 órakor hitelesítő közgyűlés volt a városházán Weszprémy Zoltán főispán elnöke alatt.

— **Áttért polgármester.** Izlóról jelentik: Székely Miklós rózsahegy-i polgármester nejével és gyermekeivel együtt az izraelita hitről áttért a katolikus vallásra. A keresztséget Szepeshelyen Párty Sándor kezéből nyerték. Keresztszülökként a püspök nővére és sógora szerepeltek.

— **Az amerikai bevándorlás ellen.** A bevándorlási törvényhez kiadott rendeletet, amely felhatalmazza a vámszedőket, hogy oly gőzhajóstársulatokra, amelyek a törvényes követelményeknek meg nem felelő bevándorlókat partraszállítsanak, pénzbüntetéseket vessenek ki, azokat behajtsák, a legfőbb bíróság alkotmányszerűnek minősítette.

— **Székelyek a Hortobágyon.** A kongresszusra gyűlő székelyek ma reggel 9 órakor utaztak ki a Hortobágyra, hogy az országos hírű pusztát megtekintsék. A Hortobágyon a kirándulók Debreczen város vendégei voltak. Tíz óra felé érkeztek meg a pusztára, ahol a csárdában villás reggeli várta az érkezőket. Majd kocsikon megtekintették a nagy pusztát látni valót. A Hortobágyon Király Gyula tanácsnok kalauzolta a székelyeket, akik ma délután érkeznek vissza Debreczenbe. Holnap Tokajba utaznak a székelyek.

— **Parasztlázadás Spanyolországban.** Madridból táviratozzák: Spanyolország Galicia nevű tartományát parasztlázadás fenyegeti. Több, mint kétszáz ezer paraszt szövetkezett a nagybirtokosok, arisztokraták és pénzemberek ellen, akik mindenükből kifosztották őket. A lázadás alig lesz elkerülhető.

— **A szabadkai gyilkosság.** Haverdáék ügyében nemsokára befejeződik a vizsgálat. A bizonyítás anyaga már asaknem teljesen együtt van, csupán két tanu kihallgatása van hátra. Az egyik az az őszeres, akinél a revolvert beszerették, a másik az a mezőőr, aki tanuja volt Jánosi Aladár célzási gyakorlatainak. Mindkettőt holnap hallgatja ki dr. Székely vizsgálóbíró és az erről szóló jegyzőkönyvet, valamint Popper Gyula tanuvallomásáról tegnap készült jegyzőkönyvet megküldik a szabadkai bíróságnak és ezzel a bizonyítás anyaga kimerült.

— **Elhárított szerencsétlenségek.** Ma délelőtt csaknem két emberélet esett áldozatul a kisvonatnak. Szerencsére azonban a mozdonyvezető ébersége elhárította a

veszedelmet. Ma reggel a kisvasut 3. számú mozdonya 4 teher kocsival a külsővásártéren haladt végig. A liba-piac környékén két kis fiu szaladt át a mozdony előtt. Az egyik elesett a síneken. A mozdony alig 10 méternyire volt, de sikerült azt megállítani. Alig haladt tovább a vonat, a Salétrom utca felől egy cseléd külsejű leány neki szaladt a vonatnak s lefeküdt a sínekre. A mozdonyvezető ekkor is idejében állította meg a gépet. A leányt felvették a vonat elől. Kihallgatásakor elmondta, hogy Tepentich Teréznek hívják. Cseléd Róth Mártonnal aki visszatartotta a bérét s ezért akart megválni életétől. Szerencsére azonban semmi baja se történt, mint a kisvonat igazgatója a rendőrségnek jelentette.

— **Az elbujdosott Kardosok.** Kardosoknak most már végképpen nyomuk veszett. A rendőrség és ezzel együtt a bíróság végképpen lemondott arról a reményről, hogy valaha visszatérné a bankigazgatókat. Miután a kutatás eredménytelen maradt, most abbahagyták a további nyomozást is s így teljesen a véletlenre hárul a feladat, hogy a nyomtalanul eltűnt Kardosokat megkerítse. Valószínűleg évenként meg fogják ujítani a formai körözést, hogy a vád el ne évüljön.

— **A kabaréművész vállalata.** Bálint Dezső színházi vállalkozó a mult évben bérbe adta a Teréz köruton lévő kabarét dr. Szalay Józsefnek évi 14.000 koronáért és a bruttó-bevétel 20 százalékáért; azonkívül kötelezte magát Szalay, hogy László Rózi kabaréművésznőt társul veszi az üzemhez. Az egyezség értelmében a társaknak 12.500 korona óvadékot kellett letenniük, amely összeg felét László Rózi augusztus 20-án lefizette. A következő hónapban László Rózi kismizmizték az üzletből, az óvadékot azonban nem kapta vissza. — Februárban a művész visszavért a körüti hajlékba, de csakhamar kilépett, mert a kabaré nem jövedelmezett. Az óvadékkal azonban még mindig nem számoltak el, mire László Rózi följelentette Bálint Dezsőt és dr. Szalay Józsefet, mert állítólag Szalay a művész által letett óvadékot, mint bért számolta el Bálinttal, aki pedig tudta, hogy az összeg László Rózi pénze volt. Egy rendőrkapitány már kihallgatta Bálint Dezsőt és dr. Szalay Józsefet és az iratokat áttette az ügyészségre.

— **Házasságok.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban a mai nap folyamán a következők kötötték házasságot: K. Jakab András—Dalmi Juliánnal, Csobai Mihály—Kocsi Juliánnal, Tóth Sándor—Juhász Rózával, Bodnár Ferenc—Takáts Eszterrel Házassági kihirdetés végett jelentkeztek: Szabó József—Kerekes Juliánnal.

— **Abdul Hamid száműzetése.** Egy berlini lap ama jelentése, hogy Abdul Hamid exszultánt egy arabiai faluba vitték, teljesen alaptalan. Abdul Hamid exszultán az allatinii nyaralóban van.

Konstantinápoly, június 2. Abdul Hamidnak egy arab helyiségbe való átszállításáról itt nem tudnak semmit. Abban az esetben, ha Abdul Hamid Szalonikiben nem viselkednék nyugodtan, állítólag tervbe van véve, hogy tényleg átvizsik egy arab faluba vagy valamely másik távolos biztos helyre.

— **Nagy Endre kabaréjának** második estéje is zsúfolt nézőtér s óriási tetszésnyilvánítások között folyt le. A mai 3-ik s utolsó előadásra, amelyen csupa új s kitűnő számok kerülnek színre, ezúton is különösen felhívjuk t. olvasóink figyelmét, mert igazán magas niveauju pompás előadás és igazi műélvezet vár a közönségre. Jegyek előre válthatók Hegedűs és Sándor cégnél.

Gyártás a Bikában. Az Arany Bika Mulató júniusi kiváló műsorának ki-magasló pontja Gyártás Dezső a debreczeni közönség kedvencének vendégszerelése. Ki a tegnapi fellépése alkalmával egy csapásra újra meghódította a közönséget. Gyártás mellé a mulató igazgatósága egy egész sereg világhírű attrakciót szerződtetett s így a júniusi műsor minden eddig látott műsört felülmul. A Hamilton s exantrikus gyorsfestők elsőrendű erősségei az új műsornak, kik pár pillanat alatt festenek 2 mesés tájképet. Cray and Carty komikus akrobaták, Morello burleszk zsonglőr kacagató mutatványain is sokat mulat a közönség. A Seymour duett elsőrendű erőssége a műsornak.

A revolveres férj. Izgága, részeges, kellemetlen ember Várkonyi Béla pincér, akinek már többször volt dolga a rendőrséggel. Keresetét rendszerint elissza, úgy, hogy feleségének, született Hartolányi Margitnak, takarítást kellett vállalni, hogy megélhessen. Várkonyi szívesen vette, hogy a felesége pénzt hoz haza, de folyton meggyanusította az asszonyt, hogy a pénzt nem tisztességes munkával szerzi. Agyongyötörte a féltékenységgel. Ma, amikor Várkonyi hazajött hajnalban a lakására, feleségét már nem találta otthon, munkába ment. Várkonyi Rélát elfogta a féltékenység, kiszaladt az Űllői utra, mert tudta, hogy a felesége hova jár takarítani, megvárta a Stefánia gyermek-kórház előtt és mikor az asszony arra jött, éktelen szidalmakkal illette, majd revolverből háromszor rája lőtt. Két golyó célt tévesztett, a harmadik a szerencsétlen asszonyt halántékán találta, de nem okozott veszélyes sérülést. Az asszony sebeit bekötötték a Stefánia gyermekkórházban és utasították Várkonyinét, hogy vétesse fel magát a Dollinger klinikán, ahol a golyót a sebből elfogják távolítani. Várkonyit előállították a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

A nap halottal. A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Kern Ede róm. kath. pincér 51 éves. Mezei Ferencz ref. 20 napos. Özvegy Tiba Jánosné ref. 77 éves, özvegy Hüse Mihályné ref. 58 éves, Szabó Sándorné ref. 70 éves.

Szerb tüntetés Eszéken. Eszékről jelenti egy táviratunk: Az alsóváros egyik vendéglőjében több itt lakó ugynevezett szerb Karagyorgyevics-dalokat énekelt Kurc és Bogdanovics városi rendőrök is velük tartottak. Az éneklők Péter királyt is éltették. Amidőn a rendőröket a jelenlevő horvátok kérdőre vonták, hogyan vehetnek részt szerb dalok éneklésében, azt válaszolták, hogy ők szerb rendőrök. Antunovics rendőr főnök a két rendőrt felfüggesztette és az eset dolgában megindította a szigorú vizsgálatot.

Itt van a zivatarok időszaka, hatalmas villámok lobognak az égbolton, embert és vagyont veszedelemmel fenyegetve. Csak a megbízható villámhárító berendezés nyújt ellenük védelmet, smelyel legutányosabban felszerel és kipróbál Földvári L. első elektrotechnikai gyár és vállalat. Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Kugler (Gerbeaud) cukorkák főraktára Kontsek Gézánál.

Fényképészeti készülékek és kellekék kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Arthur papirkereskedésében.

Vizsgai jutalomkönyvek dus választékban rendkívüli árleszállítással kaphatók Harmathyál Fűvészkeret utca 14.

Legszébb nagy nyárkert a Dreher sörcsarnokban, hol árnyas fák alatt sörözik a közönség egész nap, kitűnő faj borok, zóna reggeli különlegességek, remek és választékos délutáni uzsonna és vacsora. Halak, korai ujdonságok, jeges italok. előkelő kiszolgálásról garancia a Markus Jenő vendéglős régi hírneve.

Tisztelettel értesitem Debreczen város és vidéke közönségét, hogy „Debrecen” városához címzett szállodámat a városbazzal szemben a város központján, teljesen újonnan átalakítottam. Ajánlhatom jó magyar konyhán. tisztán kezelt boraim, állandóan frissen csapolt Haggenscher részvény söröm, tiszta és mérsékelt árú vendé szobám. Elvállalok szerény árakban havi étkezésekre előfizetést. Teljes tisztelettel Kovács Aladár szálloda tulajdonos.

Közgazdaság.
Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentés Budapest. 1909. június 1.

Készáru változatlan.	
1909. októberi buza	13 10—11
1909. májusi buza	15 42—43
1909. áprilisi buza	—
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	10.09—10
1909. áprilisi rozs	—
októberi zab	7 58—59
1909. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	—
1909. májusi tengeri	7 89—90
1910	7.24—25
1900. júliusi tengeri	7.84—85

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

48) Irta: **Vértési Arnold.**

De Fehér Armin nem elégitette ki ebbeli kívánságukat. Semmi politikai titkot sem tudott s kedveitlenül, mogorván utasította el faggatásait; mivel azonban azt el nem hihették az érdemes közbirtokos társak, hogy valaki Oláhországban töltött egy félévénél többet, s ne legyen beavatva Napóleon császár és az összes európai diplomata titkaiba, természetes tehát, hogy nagyon elégtelennek valának Arminna!

Senki sem volt meg elégedve vele. Megérkezés nem hozott örömet senkinek, sem családjának, sem barátjának, ismerőseinek. Mindenki csalódott benne, mindenkinek elfordult a komor, roskedvű, rideg embertől.

Alig telt el két három nap megérkezése után, már éreznie látnia kellett Arminnak elszigeteltségét. Ő maga szigetelte el magát ridegségével, mégis mintha nyomná e túrhetelel állapot.

Senki sem állt közel szívéhez. Neje féltéken visszahúzódott tőle. A gyöngédség azon néhány morzsálatát, melyet férje hétébóba kegyeskedést neki nyújtani még, szomorú egykedvűséggel fogadta. Tudta, látta Eszter, hogy ez mind erőltetve jó, nem szívből.

A gyermekek is ép oly féltéken húzódtak vissza, mint anyjuk. Sőt Pali viseletében volt valami komor dacz, valami ellen-szegülő hidegség, a mi sértette az apát. Ha megszólította őt Armin mogorván, hidegen felelt; ha nem szólította meg, önmagától nem közeledett atyjához s nem szólt soha hozzá.

A tizenégy éves gyermek atyjával szemben úgy állt, mint idegen idegenrel szemközt. Pár nap elég volt arra, hogy Armin szívét teljesen elidegenítse e komor daczos fiutól; pár nap elég volt arra, hogy ellenezv fejlődjék ki közöttük.

(Folytatjuk.)

Eladó ház.

A kiskoru Konrad testvérek tulajdonához tartozó és Debreczenben Széchenyi-utca 59. sz. ház 300 ngy-szögöl udvarral 30,000 koronáért örökön eladó, a vételár az ezen hára és az Arany János-utca 59 sz. házra a Debreczeni Első Takarékpénztár javára betáblázott 20,000 kor. törl. kölcsön és 5000 kor. 6%-os kölcsön és a Magyar kir. kincstár javára betáblázott 1796 kor. adóhátralék átvállalásával egy év alatt rendezendő a vételár többi része az árvaszéknél részletekben 6%-al törlesztendő; ezen háznál 12 lakosztály van, házbér havonta 194 kor illetve egy év alatt 2324 korona. Ért. Arany János-utca 59. sz. a. gyám apánál.

Tisztíts csak Globusz

GLOBUSZ FÉMTISZTÍTÓ KIVONAT

Globusz fémtisztító kivonat.

A legjobb tisztítószer a világon

Jobban tisztít, mint más fémtisztító szer.

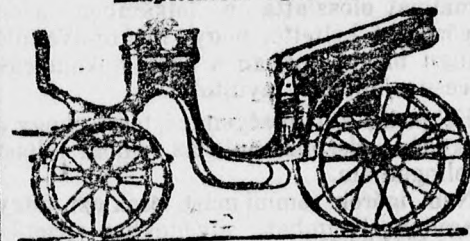
St. Louisi világtállás 1904. Grand Prix

Fábián László

kocsigyára

DEBRECZEN, Hatvan-utca 61. szám.

Alapítva 1891-ben.

Raktáron tart mindennemű hintót és hajtkocsit Régi kocsikat újakra becsérel. Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Sok pénzt takaríthat meg mindenki aki a tavaszi és nyári cosztum pongyola blouse kelme, hozzávaló bélék áru, csipke selyem tresse, sujtás és minde más diszekben szükségét nálunk szerzi be.

Óriási választékban van raktáron!

- 120 cm. Gyönyörű ruha kelmek 59 kr.-tól
- 120 " Blouse pongyola 49 " "
- 120 " Remek angol coszt kelme 1.25 " "
- 120 " Lüszték minden színben 55 " "
- 140 " Cosztum kelme " 150 " "
- 140 " Div. angol lüsztérek 2.— " "

Blouse, pongyola és ruha selymek.

Massaline 1.10, Taft 1.25, Lusien 78, Pongies 75, Duchesse 75 kr. Remek szép angol ruha vásznak minden színben 56 kr.-tól óriási választék, Zephirek, Delainok, jó mosó kretonokban. Remek Antuka és más színes és fekete ernyökben. Fegyhazi gyermek harisnyák, elegáns női harisnyák, himzett ajouros és sima flór nagy választékban.

Saját készítésű paplanok. Tömérdek maradék féláron.

Molnár V. J. és Társa fiókja Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Óriási választék női eső- és napernyőkben 98 kr.-tól

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” háziszappana.

Donogán és Somossy

Debreczen, Kistemplombazár.

Mosó kelme újdonságok

Zephyr — Batist —
Ottomán vászon — Kreton
— Volle de laine —

„óriási raktára”

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági
Bajuszpedró.

Hísmert legjobb különlegesség a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsejmentes növényi balszamos anyagokból készül.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétellel.

Védjegy.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszarvu” gyógyszerész

Telefon 496.

Telefon 493.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.
Placz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószerek Creolin, Carboll, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápperek és Fluidok nagy raktára, ugyancsak nagy választék mindenféle gummiárkban, sörvítőkből, valamint fényképezéskészítőeseges vegyszerekben.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden e szakba vágó legkompikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalata

Debreczen, Nagytrafik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölesön izzólámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210.

Telefon 210.

1909. Tavaszi áruk:

1 mtr. 120 cm. Pepita szövet . . . 40 kr.
1 m. 120 cm. Mode Raye szövet 65 és 70 kr.
1 mtr. 120 cm. Mélé szövet . . . 70 kr.
1 mtr. Borduros kreton 24. 27 és 33 kr.
1 m. Borduros mosó de'ain 30, 34 és 28 kr.
Francia gyapju delain 50, 54, 60 és 75 kr.
Jómosó Cosmanosi kartonok
Batiztok, angol zephrek
Ruha vásznak, kreppek
Keztyük, harisnyák

divat napernyők. Szépe Lajosnál

365—1909 vh.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bir. kiküldött az 1881. évi LX t-c. 102. §-a értelmében ezennel közlöm, hogy a debreczeni bir. tszék. 14050. és 13931/908. számú végzése következtében dr. Kemény Viktor ügyvéd által képviselt Lippe R. nádudvari özveg. javára N. ellen 1598 kor. 84 fill. és 1186 k. 48 f. s. jar. erejéig 1908. évi szeptember hó 7-én fogantott kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 1181 koronára becsült köve kezű ingóságok, u. m.: 30 különböző nagyságú disznó, 58 liba, 2 vaseke, 1 tehén borjuval, 1 szekér és egy vetőgép nyilvános árverésen eladatnak.

Me y árverésekre a pladányi kir. j. rásbir. ság 1909. évi V. 337. számú végzése folytán 2785 kor. 27 fill. toke 1908. évi. ul. 1. napjától járó 5% kamata 313 kor. 30 fill. eddigi költség erejéig Nádudvaron és Borzaspusztán vegrh. szem. lakásán és tanyáján leendő eszközésére 1909. évi június hó 9-ik napjának délutáni 2 órája kituzunk s ahhoz venni szándékozók ogy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverezendő ingóságok a becsáron alul is eladatnak. (1881. évi LX. t-c 107 és 108. § a)

Kelt P adany, 1909. évi május 25-én.

Bukvich Szaniszló kir. bir. végrehajló

Legbiztosabb széplőszor a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Széplő, fiatalít! Legkiválóbb szor széplő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen. Egy tévely 1 kor. hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1—2—3 koronás üvege.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek pipere cikkeknek és hasonsszeri gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

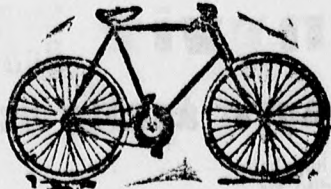
gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszarvu” gyógyszerész.

Telefon sz. 496.

Telefon sz. 496.

Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hírneves

Puch és Viktoria kerékpárok

eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugymint Gumik, acetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók.

Kerékpár javítás, Zománcozás és Nিকেlezés jótállás mellett elvállaltatják. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN,

Placz-utca 8. szám, a kereskedelmi akadémiá épületében.

25 éves kisasszony

k. nyelvhibával, 75.000 mk. hozomány és még sok az a vagyonos hölgy mihamarabb férjhez óhajt men. Schlesinger L házasságközvetítő Berlin 18.

Mindennemű

felsőruhák festését és tisztítását szépen és jutányosan eszközzi

Koncz József

gőzörőre berendezett kelmfestő és vegyészeti ruhatisztító Intézete.

Főhely:

Arany János-u. 10.

Fiók üzletek:

Batthyány-u. 2., Vár-u. 3. sz.

a Zenede kisépileta udvarában.

792—1909. v. k. szám.

Arverési hirdetemény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. 1767/13 1909. számú végzése folytán közhírré tettem k. miszerint Alföldi takarékpénztár r. t. részére debreczeni lakostól 175 kor. — fill. toke, ennek 1906 évi június hó 2 napjára számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 70 kor. 68 fill. perköltség erejéig 1908. évi május hó 21-én bíróság felüfoglalt és 2290 korona — fillerre becsült butorokból álló ingóságok 1909. évi június hó 14-én délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Peterfia-utca 6 szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbbet igérőknek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén lecsáron a ut is elfognak adatni.

Az árverés az összes kielégítésre jogosított végrehajlatok javára elrendelitetik.

Debreczen, 1909. évi május hó 13-án

Oláh Géza bírói kiküldött.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Placz-utca 16 sz.

Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztyük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női, férfi, és gyermek fehérműek.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Telefon 632.

Telefon 632.

Három cikk!!
meglepő olcsó árban árusítatik

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházában.

Vászon ruha (alj és blous) 10 frt. Vászonköpeny 5 frt.

Pangyola remek színekben, mosó 4 frt.

Apró hirdetések.

Legszebb újdonságok női kézi táskákban
láncz és bőr fogóval és divatos nyári kez-
tyűk olcsó árak Fisch Testvérekéknél főtér 40

Vendéglő és bodega Hunyadi-utca 11. szám
alatt megnyit. Hideg és meleg ételek kap-
hatók. Abonómák elfogadtatnak. Rosner
bodegás.

Ügyes varrónők azonnali belépéssel fel-
vétetnek Vanger Sandor Batthyányi-u. 1.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat
igen tisztességes árban vesz Rósenberg
Béni Bádógos-utca 4. szám.

Géplakatos tanulók felvétetnek Széchenyi-
utca 44. Ehrenreich Sámuelnél.

Két szép csilár függő lámpa eladó Iskola-
utca 8. sz.

Egy csinos, elkülönített, külön bejáratu ut-
cai szoba butorozva vagy butor nélkül
azonnal kiadó cím a kiadóba

Egy utcai csinosan butorozot szoba előzso-
bával a Piacz utcán kiadó Czim a kiadóba

Két szobás csinos lakást keres fiatal házaspár
azonnal minden hozzátartozékaival
együtt, cím a kiadóba.

Portás nős, fiatal katonaviselt felvéteik a
Stern kefégyárban.

CZICARETTÁZÓK!

100 db. hüvely nikotin mentes:

Kip-hop " 08 Riz " 14
Tiszti " 10 Parafus " 14
Délbáb " 12 Arany " 20
Kulibri, különlegesség 16 k.

Kapható HARMATH'S szivarok hüvely
különlegességek főraktárában
Debrecen füvészkert u. 14

Kiadó uri lakás.

Miklós-utca 51. szám alatt levő 7 szo-
bás lakás **augusztus 1-re** bérbe kiadó.
Értekezhetni az izr. bitközség irodájában
(József kir. h. u. 26. emlet, telefon 231.
d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló kenőcs.

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt
sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő
alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot,
pattanást, bőrtkát (míttessen) bőrbajokat. Ki-
simítja a ránczosodni kezdő arcbőrt s azt
fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer
a szél és a nap befolyása ellen az arczra.
Nem száros tehát nappal is használható Ha-
tása gyors és biztos

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főpiaz 31., a városházzal szemben.

Röftözködők figyelmébe!

Villanycsengők, telefonok, villámhá-
rítók berendezését, javítását, évi jó-
karbantartását, úgy helyben, mint
idéken, legjobb anyaggal jótállás
mellett olcsón eszközöl

Földvári L.

debreczeni első elektrotechnikai gyár
és vállalat

Kossuth-utca I. sz.

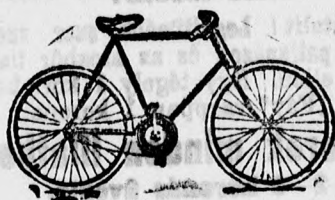
Telefon 168. szám.

Kiadó Fiume mellett

a tengerparton nagy fényűzéssel beren-
dezt villában az egész időnyre 3 szo-
bás uri lakás.

Értekezhetni:

Sághy Lajos urnál Gleichenberg Villa
Triestina.

Kerékpározók

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szán-
dekozik venni, saját érdekében keresse fel cé-
gemet, hol olcsón gyári árban szerezhet be mindent.
Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításo-
kat kedvező fizetési feltételek mellett eszközök. **Varrógép, gramophon és
villamosság cikkek raktára és mindezek javítása**

B. pártfogást kérve, tisztelettel

Geller Henrik,

ezelőtt Geller és Németh
Debreczen, Hatvan-u. 8.

Magyar ember csak ma yar as anyvizet ig ek!

Magyar ásványvíz

forgalmi és kivitei részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldissár, idült gyomorhaj ellen
Borszéki Fokut, az ásványvizek királya
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuvíz
Baross, vesebaj ellen

Borhegyi, hughajtó
Boboli, udító víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légsőhurut ellen
Hargitfalvi, udító ital
Borszéki fokut az ásványvizek királya kőszvény ellen

Horgász, étvágygerjesztő
Kasson fokut (Salutaris) jód és lithium tart.
Répáti, égvényes ásványvíz
Székely-Selters, idült gyomorhajok ellen
Stojkal, cukorbetegség ellen

Kérdezz meg az orvosát
és megtudja, hogy a

természetes ásványvíz

gyógyatása és kellemes íze össze nem
hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

Helyi képvis. Halmágyi József — kapható mindenütt.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-utca 49., a főpostával szemben.